

Posudek oponenta diplomové práce

Téma:	Doplňková cvičení zaměřená na rozvoj slovní zásoby v předmětu ruský jazyk
Autor:	Bc. Varvara Skibina
Studijní program:	N 7504 Učitelství pro střední školy
Studijní obor:	Učitelství pro střední školy – ruský jazyk a literatura Učitelství pro 2. stupeň ZŠ – anglický jazyk a literatura
Vedoucí práce:	Mgr. Miroslav Půža, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Elena Vasilyeva, CSc.

V úvodu diplomové práce formuluje autorka její cíle:

- vymezení role, kterou hraje rozvíjení lexikálních dovedností a znalost a rozšíření slovní zásoby v současném procesu výuky cizího jazyka;
- shrnutí informací o existujících úrovních ovládnutí (*správně znalosti*) cizího jazyka dle mezinárodních norem a konkrétních požadavcích na lexikální zdatnost na jednotlivých úrovních;
- shrnutí informací o současných nejúčinnějších a nejpopulárnějších metodách výuky, spojených s lexikálními znalostmi a dovednostmi;
- shrnutí informací o již existujících typech cvičení v oblasti rozšiřování slovní zásoby;
- vytvoření vlastních cvičení v souladu s existujícími didaktickými metodami a vlastními zkušenostmi a názory.

Cíle na sebe logicky navazují, což poukazuje na posloupanost práce při řešení dané problematiky. Autorka uvádí ve své práci různé dokumenty a systémy testování: evropský systém znalosti jazyka podle úrovně dle Společného evropského referenčního rámce (SERR) a ruský systém (TRKI); oba zmíněné koncepty vzájemně porovnává. Diplomantka, která není rodilou mluvčí českého jazyka, se rozhodla psát práci v češtině, což lze bezpochyby hodnotit velmi kladně. Ve své práci se také často odvolává na představitele české lingvodidaktiky (Beneš, Veselý, Hendrich, aj.).

V diplomové práci je však také celá řada nedostatků.

V praktické části práce, konkrétně ve cvičeních, nejsou vyznačeny přízvuky, které jsou v rámci výuky ruštiny jako cizího jazyka, zvláště u žáků na úrovni A1 a A2, naprosto zásadní. Jsme však toho názoru, že vhodné je označovat přízvuky také u materiálů na úrovni B1.

Pro praktické použití materiálů ve výuce by bylo vhodné, aby v metodických pokynech byla uvedena správná řešení. Například cvičení 5 na str. 47 „Найдите и запишите пары синонимов: желать, бездельник, спасибо, лодырь, встреча, здешний, мало, зря, хотеть, местный, дом, свидание, польза, напрасно, чуточку, здание, благодарю, толк» a jemu podobná, která jsou doporučována pro úroveň A1, by bez klíče byla jen obtížně splnitelné. Ty jsou pomůckou nejen pro učitele, ale slouží také žákům, kteří je mohou využít při samostatné práci. V diplomové práci však u cvičení tohoto druhu řešení uvedena nejsou.

Pro správné osvojení lexika je bezpochyby nezbytné uvádět slova ve slovních spojeních. Autorka ve své práci uvádí slovesa s jejich vazbami. Diplomantka navrhuje následující cvičení:

„Напишите, что можно купить, прочитать и т.д.“, avšak z nějakého důvodu uvádí, že cílem tohoto cvičení je: „Automatizace používání 3. pádu“, ačkoliv se zde jedná o vazbu akuzativní.

U mnohých úkolů typu: „Расставьте ударение. Прочитайте вслух.“ je jako cíl práce uvedeno: „Automatizace výslovnosti při používání slovní zásoby“, i když je z hlediska didaktiky dokázáno, že automatizace jakýchkoliv návyků probíhá pouze při mnohačetném opakování slov, zvláště pak v běžné a nezprostředkované řeči, tj. při utváření komunikativní kompetence. Při jednom přečtení slov automatizace dosáhnout nelze. Formulace cíle k tomuto cvičení je navíc v rozporu s tvrzením diplomantky, která na str. 37 s odkazem na J. Veselého píše, že

„K automatizaci dochází pouze při aktivním (zejména ústním) užití jazyka, při vědomém „konstruování“ promluv.“

Hodnocení práce

V Hradci Králové 13.5.2015.

Mgr. Elena Vasilyeva, CSc.